

Viničarski red za Štajarsko vojvodstvo.

(Dalje)

§ 19. Kadar se seli viničar o določenem času, more vzeti od pridelane klaje le tedaj seboj, če je prinesel tudi klaje seboj, ko je stopil v službo in če ima, ko zapušča službo, svojo goved, in je more vzeti le toliko, da pride na vsako prignano in zopet odgnano govedo za šest metrovih centov krme in sicer pol sena ali otave, pol pa slame; za vsako mlado živinče, ki še ni dve leti staro, pa polovico te teže.

§ 20. Kadar se služba med viničarskim letom zapusti (§ 17 in 18), dobi viničar izgovorjeno plačo v denarjih in druge dohodke po razmeri časa, kar ga je bil v službi. Čas se računi po tednih in vsak začetni teden ima veljati kot izpolnjen.

Kjer se pa opravljajo vinograška dela za določeno izgovorjeno plačo v denarjih, ima se izplačati, kolikor se je dela storilo.

Če obstoji zaslužek v pridelkih in so njive že obsejane, dobi viničar letnemu času primerno odškodovanje.

Kar je viničar že klaje pridelal, mora se mu je le toliko prepustiti, kolikor je je potreba, da svojo, po pogodbi priskrbljeno goved za en mesec preredi, pri čemer se šteje dvoje mladih goved pod dvema letoma za eno odraščeno. Če so pa goveda gospodarjeva, mora ostati pridelana klaja vsake vrste.

§ 21. Kadar koli se viničar seli, mora pustiti ves gnoj, kakoršen in kolikor ga je na vinogradskem posestvu, brez vsega odškodovanja, bodi si že živina gospodarjeva ali viničarjeva.

Ravno tako ne sme vzeti viničar o selitvi stelje in drv seboj, ako mu je prepustil morda posestnik vinograda te dve reči v njegovo rabo.

§ 22. Stroške o selitvi mora nositi navadno viničar. Če pa ima viničar med prvim letom svoje službe uzrok, službo po § 18 zapustiti, morajo se mu povrniti selitveni stroški, če jih je on nosil.

§ 23. Dolžnost viničarjeva je, če iz službe stopi, izročiti posestniku vinograda vse, kar mu je bil v začasno porabo, skrb ali varstvo izročil ali zaupal, postavim: pohišje, mašine, orodje, posodo itd. prav, kakor gre.

§ 24. Ako umrje viničar oženjen, velja sploh, da prevzame vdova za tekoče leto dolžnosti in pravice svojega moža in da ji posestnik vinograda to dopusti.

Ravno tako sploh velja, da pri spremembi osebe vinogradnega lastnika, če naslednik v posestvu in viničar hočeta, da naj službena razmera še na dalje obstoji.

Če hoče pa v tem ali unem primerljevu ena stranka službeno razmero razdreti, mora se zgoditi tó po trimesečni odpovedi,

Kar pa zadeva odškodovanja, veljajo določbe §§ 19 in 20 in če je dal posestnik vinograda viničarju v prvem letu službe odpoved, veljajo tudi določbe § 22. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kako gre mlade konje dela privajati.

Neskónčno težko je mladega konja dela privaditi brez škode za mlado žival, še težje pa je žrebe delati pustiti, brez kake stalne kvari za življenje njegovo.

To je neovrgljivo načelo, ki težavo vzrejevanja mladih konj živo dokazuje, bodi-si, da se le vadijo lahkjšeega dela, namreč vajeom pokorni biti ali pa važnejšega, telesne svoje moči prav porabiti.

Ako se s posamestnostmi pečamo, najdemo v prvi vrsti neprimerno in brezmišelnó ravnanje z mladim konjem v času prvih vaj, ki mu dostikrat škodo in kvar prinaša.

K takemu neprimernemu ravnanju štejemo pred vsem drugim povsodi navadno vajo mladega konja na vrvi v krogu tekati pustiti. Ako se to godi brez vpreženega vajeta v telesnem pasu, tako se pokorščina ne pospešuje, in ves način gibanja je brezkoristen; ako se pa tekanje godi z vpreženim vajetom, tako je k takemu podučevanju toliko znanja, poznanja cele organizacije ali vredbe živalskega telesa ali nastroja in tolike zastopnosti vseh duševnih in telesnih lastnosti podučevane živali potreba, da je samo misleč in moder voditelj v stanu, vse utise krive odreje mladega konja za stalno zopet odpraviti, ker so se prvi utisi najbolj trdno utisnili.

Škoda, ki mlademu konju v času prvih vaj nastane, ko bi svoje moči v izobraženi podobi v prid lastnikov obračati se učiti moral in ga voditelj k temu krivo napeljuje, obstaja v tem, da se konj navadi vodilnemu uplivu voditeljevemu se odtegovati in svoje moči v namenu nasprotnem smislu rabiti tedaj svoje moči zlorabiti in se tako v zavedno nasprotovanje k svojemu voditelju stopiti. To nasprotovanje, močnejše ali slabejše, kakoršnja je ravno kri vajenca, vročejša ali hladnejša, ima za nasledek, da se telesni udi konjevi neravnómerno in svojemu namenu neprimerno razvijajo in krepijo. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 29. novembra pri sv. Andražu v Slov. goricah, v Celju, v Rogacu, v Vržeju, na Bizeljskem in v Svičini. Dne 1. decembra v Lučanah in na Ptuju. Dne 2. decembra v Radgoni. Dne 3. decembra v Konjicah in na Planini.